

Araştırma Makalesi / Research Article

Eğitim Alanında Okuryazarlık Üzerine Yapılan Lisansüstü Tezlerin Analizi

Analysis of Postgraduate Theses on Literacy in the Field of Education

Sibel OĞUZ HAÇAT¹ - F. Betül DEMİR²

Makale Gönderme Tarihi	Revizyon Tarihi	Kabul Tarihi
24.06.2019	15.07.2019	20.08.2019

Önerilen Atıf / Suggested Citation:

Oğuz Hacat, S., Demir, F.B., 2019, Eğitim Alanında Okuryazarlık Üzerine Yapılan Lisansüstü Tezlerin Analizi. *Anadolu Kültürel Araştırmalar Dergisi*, 3(2), 116-145.

Öz

Okuryazarlık, çağın gerektirdiği becerileri kazanma ve bilgi edinme sürecini kapsayan karmaşık bir yapıdır. Türkiye’de eğitim alanında okuryazarlıkla ilgili yapılan çalışmaların genel değerlendirilmesini içeren bir çalışma mevcut değildir. Bu bağlamda araştırmanın amacı, eğitim alanında okuryazarlık üzerine yapılan lisansüstü tezleri çeşitli kriterler açısından incelemektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri doküman incelemesi ile elde edilmiştir. Araştırma kapsamında eğitimde okuryazarlık alanında Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Ulusal Tez Merkezi resmi sitesinde kayıtlı lisansüstü tezler incelenmiştir. Araştırmada toplam 308 lisansüstü tezi (208 yüksek lisans ve 100 doktora tezi) değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Araştırma verilerinden elde edilen bulgulara göre, 1998-2019 yılları arasında yayımlanan yüksek lisans ve doktora tezlerinin en çok 2018 yılında ve en fazla Gazi Üniversitesi’nde hazırlandığı; tezlerin büyük bir çoğunluğu Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalında yapıldığı tespit edilmiştir. Lisansüstü tezlerin araştırmacı cinsiyetine göre dağılımı incelendiğinde kadın araştırmacıların daha fazla yer aldığı görülmektedir. Konu alanı çerçevesinde lisansüstü tezler incelendiğinde “Medya okuryazarlığı” çoğunlukla çalışılan bir konu olduğu görülmektedir. Çalışmaların örneklem grubu incelendiğinde yüksek lisans tezlerinde ortaokul öğrencileri; doktora tezlerinde öğretmen adayları üzerinde yapılan araştırmaların yüksek olduğu görülmektedir. Çalışmalarda genel olarak nicel yöntemin kullanıldığı görülmektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, okuryazarlık, lisansüstü tezleri.

Abstract

Literacy is a complex structure that covers the process of acquiring knowledge and acquiring skills required by the age. There isn't the field education in a study comprising an general assessment of the studies relating to literacy in Turkey. In this context, the aim of the research is to examine the postgraduate theses on literacy in the field of education in terms of various criteria. Qualitative research method was used in the research. The data of the study was obtained by document review. Within the scope of the research, postgraduate theses registered in the official website of the National Thesis Center of Higher Education Council in the field of literacy in education are examined. In the research, a total of 308 postgraduate thesis (208 master's and 100 doctoral theses) were evaluated. The data obtained was analyzed by descriptive analysis. According to the findings obtained from the research data,

¹ Doç. Dr. Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı, soguz@kastamonu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-0764-1279>

² Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Öğrencisi, betul_bd_@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-3573-6160>